

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. – 3. ročníku – 1 hodina týdně

ve 4. – 5. ročníku – 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Organizace

Žáci všech ročníků pracují během vyučovací hodiny ve třídách nebo v přírodě a využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky podle potřeby.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy **průřezových témat**:

Osobnostní a sociální výchova (Poznávání, Sebepoznání, Seberegulace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů, Hodnoty, postoje)

Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola, Občan, společnost, stát)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané)

Multikulturní výchova (Kulturní diference, Lidské vztahy, etnický původ)

Environmentální výchova (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity, problémy životního prostředí, Vztah člověka a prostředí)

Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Práce v realizačním týmu)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj

- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě
- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuze
- žáci respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně různé techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. - 3.

UČIVO	VÝSTUPY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	POZNÁMKY
<p><u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Malba-teorie barvy-barvy základní a doplňkové, teplé a studené, výrazové vlastnosti, kombinace barev</p> <p>Kresba-rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žák zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami • umí míchat barvy, používá různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) • zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, uhlím, rudkou • projevuje tvořivost a kreativitu při plnění úkolů, snaží se vyjádřit emoce pozitivní formou • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení 	OSV – Poznávání, Sebepoznání Seberegulace Psychohygienu Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace	
<p><u>Uplatňování subjektivity</u> Techniky plastického vyjádření-reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty</p> <p>Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje z plastelíny, modelovací hmoty, moduritu • zvládne koláž, frotáž, umí výtvarně zpracovat přírodní materiál-nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. • žáci zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti-citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových, zrakových, hmatových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ • komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil 	EV – Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka a prostředí	

Základní škola Tábor-Čekanice

<p><u>Ověřování komunikačních účinků</u> Utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod. Vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí vysvětlit záměr a výsledek své tvorby • prezentuje svou tvorbu ve veřejném prostoru - školní výstava, soutěže • učí se vyjádřit své pojetí úkolu, sebezpoznavat, hodnotit se ve vztahu ke kolektivu, přijmout kritiku • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení <ul style="list-style-type: none"> • pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, apod. 	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané</p> <p>MeV – Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu</p>	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4 a 5.

UČIVO	VÝSTUPY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	POZNÁMKY
<p><u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Malba - hra s barvou, emocionální malba, míchání barev</p> <p>Kresba - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše Kresba různým materiálem - pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, Kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru</p> <p><u>Uplatňování subjektivity</u> Grafické techniky - tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika</p> <p>Techniky plastického vyjadřování - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů, přírodního materiálu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žák si prohloubí a zdokonalí techniky malby z prvního období • zvládne míchání barev, kombinaci různých technik • umí barevně vyjádřit své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy • komunikuje o obsahu svých děl • žák si prohloubí a zdokonalí techniky kresby z 1.obd. • dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu, zvládne obtížnější práce s linií • užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků • zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci <ul style="list-style-type: none"> • rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti • hledá a nalézá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků • prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané 	<p>OSV – Poznávání Sebezpznávání Seberegulace Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>VDO – občanská společnost a škola Občan, společnost, stát</p> <p>EGS – Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>	

Základní škola Tábor-Čekanice

<p>Další techniky - koláž, frotáž, výtvarné zpracování přírodního materiálu</p>	<p>pohybem i hmatem</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření, apod. • projevuje tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování 	<p>EV – Vztah člověka a prostředí</p>	
<p>Ověřování komunikačních účinků Osobní postoj ke komunikaci Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obhájí výsledky své tvorby • prezentuje svou tvorbu ve veřejném prostoru, výstavy, soutěže • dokáže vyjádřit sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení <ul style="list-style-type: none"> • pozná ilustrace známých českých ilustrátorů, např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a dalších • žák si vytváří škálu obrazně vizuálních elementů vyjádření osobitého přístupu k realitě • porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<p>MuV – Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ</p> <p>MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	